

КОНЦЕПТУАЛЬНЕ БАЧЕННЯ інституту реєстрованого цивільного партнерства #РЦП в Україні

Розроблено Всеукраїнською громадською організацією «Гей-Форум України» у співпраці з Громадською організацією «Альянс Глобал» та Громадською організацією «Асоціація ЛГБТ "ЛІГА"» під егідою Національного ЧСЧ-консорціуму #MSM PRO

Верифіковано шляхом консультацій з громадськістю в рамках XI Національної ЛГБТІ-конференції України «Країна вільних: рівні можливості для всіх» (18–20 жовтня 2018 р.)

МАЙНОВІ ТА ФІНАНСОВІ ПРАВА

1. Автоматичне отримання обома партнерами/партнерками права спільної сумісної власності на майно, нажите (набуте) в зареєстрованому цивільному партнерстві.
2. Безподаткове надання матеріальної допомоги партнеру/партнерці без обмеження її обсягу як під час перебування в цивільному партнерстві, так і після його припинення.
3. Безподаткове дарування майна партнеру/партнерці.
4. Безподаткове спадкування майна партнера/партнерки в рамках першої черги спадкування за законом.
5. Спільні (сімейні) споживчі (банківські) кредити.
6. Право на отримання пільгових кредитів, наданих за програмами допомоги молодій сім'ї.
7. Спільний банківський рахунок.
8. Право на поділ спільно нажитого майна при припиненні партнерства.
9. Право на отримання допомоги по втраті годувальника (годувальниці) в разі смерті партнера (партнерки).
10. Включення опікуваної дитини партнера (партнерки) в першу чергу спадкування за законом.

МЕДИЧНІ ПРАВА

11. Доступ до медичної карти («історії хвороби») партнера/партнерки (під запитанням).
12. Медичні рішення партнерів один щодо одного (партнерок — одна щодо одної) в екстрених ситуаціях, наприклад, право на визначення лікування або інших медичних утручань у разі втрати свідомості або недієздатності партнера/партнерки.
13. Отримання лікарняного по догляду за партнером/партнеркою як за хворим членом сім'ї.
14. Безперешкодне відвідування в реанімації і, ширше кажучи, в установах охорони здоров'я при знаходженні в них партнера/партнерки на стаціонарному лікуванні.

ЖИТЛОВІ ПРАВА

15. Право на реєстрацію місця проживання за місцем реєстрації партнера / партнерки і право на збереження реєстрації після смерті партнера / партнерки (але не у випадку розірвання партнерства за добровільною згодою сторін!).
16. Право на фактичне проживання без необхідності доводити його законність за місцем проживання партнера / партнерки з відповідним безперешкодним користуванням комунальними послугами, господарсько-побутовим комплексом, прибудинковою територією, прилеглою земельною ділянкою, включаючи право на її сільськогосподарську культивування.
17. Право на отримання посвідки на проживання у країні, громадянство якої має партнер / партнерка.

«ПАРТНЕРСЬКЕ ПІКЛУВАННЯ»

18. Переважне право заявити про необхідність розшуку правоохоронними органами партнера / партнерки, який / яка не дає про себе знати понад розумного строку.

СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ

19. Поширення на другого партнера / другу партнерку соціального пакета, одержуваного у зв'язку з працевлаштуванням першого партнера / першої партнерки (може бути виконано шляхом зміни корпоративної політики у бізнес-секторі, іще до прийняття відповідних актів законодавства).
20. Поширення на партнера / партнерку пільг, що надаються членам сім'ї у зв'язку з працевлаштуванням, проходженням військової служби, станом здоров'я, соціальним статусом.

ОПІКУНСЬКІ ПРАВА ЩОДО ДІТЕЙ, РЕПРОДУКТИВНІ ПРАВА

21. Під питанням: супровід неповнолітньої дитини партнера/партнерки без письмової згоди партнера/партнерки в закордонних поїздках (напр., у туристичних). — Станом на зараз цим правом не володіють навіть чоловік чи дружина, які перебувають у шлюбі.
22. Отримання опікунських (не батьківських) прав щодо рідної дитини партнера/партнерки на час перебування в партнерстві.
23. Отримання опікунських (не батьківських) прав на час перебування в партнерстві щодо дитини, усиновленої/вдочіреної партнером/партнеркою в індивідуальному порядку.
24. Супровід у переміщеннях по Україні дитини партнера/партнерки, яка не досягла віку вільного переміщення (тобто 14 років, як це визначено частиною 2 статті 313 Цивільного кодексу України), без письмової згоди партнера/партнерки.
25. Право на отримання аліментів від другого партнера / другої партнерки у разі втрати дієздатності першим партнером / першою партнеркою з метою утримання неповнолітньої дитини, яка була народжена або адоптована одним із партнерів (однією з партнерок) під час чинності партнерства цих двох партнерів/партнерок.
26. Особи, які перебувають у зареєстрованому партнерстві, здобувають право всиновити/вдочерити дитину на тих самих засадах, що й особи, які перебувають у шлюбі між собою.
27. Обидва партнери (обидві партнерки) здобувають право виступати єдиною договірною стороною в угодах про використання допоміжних репродуктивних технологій (екстракорпорального запліднення, сурогатного материнства тощо). Це не виключає того, що окремо взятий учасник (окрема взята учасниця) цивільного партнерства може виступати індивідуальною стороною в таких правочинах і користуватися допоміжними репродуктивними технологіями на персональній основі.

МОРТАЛЬНІ ПРАВА (пов'язані зі смертю і похованням)

28. Переважне право на офіційне упізнання тіла партнера/партнерки в разі його/її раптової смерті (внаслідок убивства, катастрофи і т. ін.) у статусі найближчого родича / найближчої родички.
29. Право брати участь у вивченні та встановленні причин смерті партнера/партнерки, ознайомитися з медичним висновком про причини смерті та, за необхідності, опротестувати цей висновок.
30. Право розпоряджатися після смерті партнера/партнерки його/її тканинами й органами, якщо з цього приводу немає власних розпоряджень покійного/покійної.
31. Право на отримання тіла партнера/партнерки з моргу для поховання або кремації, прийняття рішень щодо похоронної церемонії, визначення мови й змісту посмертного напису на місці поховання.
32. Право на власне підпоховання у місце поховання останків партнера/партнерки.
33. Право на отримання останньої зарплати і соціальної виплати, що належать покійному партнеру / покійній партнерці.
34. Право на матеріальну компенсацію внаслідок загибелі (смерті) партнера/партнерки при особливих обставинах (при виконанні професійного обов'язку, геройській смерті тощо).
35. Право на розпорядження після смерті партнера/партнерки особистим архівом покійного/покійної (в тому числі електронними даними).
36. Спадкування прав інтелектуальної власності після смерті партнера/партнерки.
37. Право на опротестування недостовірних відомостей про покійного партнера / покійну партнерку.

38. Право на компенсацію матеріальної та моральної шкоди, заподіяної оскверненням могили (місця поховання, кенотафа) покійного партнера / покійної партнерки.
39. Право на відшкодування шкоди внаслідок смерті партнера/партнерки в передбачених законом випадках (*відповідно до статті 1200 Цивільного кодексу України*).
40. Усі права, якими користуються інші члени сім'ї та рідня у зв'язку зі зникненням партнера/партнерки безвісти (*ці права вже надано одностатевим партнерам/партнеркам — членам сім'ї особи, зниклої безвісти, відповідно до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти»*).

ПРАВА В СУДОВІЙ І ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СФЕРІ

41. Право не свідчити проти партнера/партнерки у кримінальних процесах (на етапі досудового слідства та судового процесу).
42. Право вимагати обмеження цивільної дієздатності свого партнера/партнерки у встановлених законом випадках.
43. Право на особисті побачення з партнером/партнеркою під час відбування покарання у вигляді позбавлення волі.

ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС

44. Партнери/партнерки набувають статус родича/родички найближчого (першого) ступеня споріднення одне по відношенню до одного.
45. Партнери/партнерки набувають статусу члена сім'ї один по відношенню до одного (одна по відношенню до одної) незалежно від того, чи проживають вони де-факто разом та чи ведуть спільне господарство (тобто включаючи випадки, коли вони не проживають спільно, — за аналогією до осіб, які перебувають у шлюбі між собою). Відповідно, цивільне партнерство розглядається як форма сім'ї, що узаконює самовизначення осіб, які перебувають у партнерстві, як сімейних партнерів/партнерок одне щодо одного.
46. Партнер/партнерка включаються до переліку осіб, майно яких підлягає декларуванню їх партнером/партнеркою, що має статус публічної особи.
47. Людина, що перебуває у цивільному партнерстві, зареєстрованому в Україні, визнається в цьому статусі також і в інших юрисдикціях, які визнають цивільне партнерство (при цьому, сама Україна наразі не визнає в межах своєї юрисдикції одностатевих партнерств, укладених громадянином або громадянкою України за кордоном).
48. Особи однієї документальної статі, які уклали законний шлюб між собою в іноземній юрисдикції, прирівнюються в Україні до осіб, які перебувають у зареєстрованому цивільному партнерстві.
49. Одна і та ж сама людина не може перебувати у шлюбі та зареєстрованому цивільному партнерстві, включаючи випадки, коли ці шлюб і партнерство укладені в різних юрисдикціях.

Права, НЕ НАДАЮТЬСЯ в цивільному партнерстві, на відміну від шлюбу

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПЕРЕБУВАННЯ ОСОБИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПАРТНЕРСТВІ належить до категорії сенситивних персональних даних і НЕ МОЖЕ ПОШИРЮВАТИСЯ БЕЗ ЇЇ ЗГОДИ, на відміну від інформації про перебування особи в шлюбі. Інформація про перебування в цивільному партнерстві поширюється суб'єктом цивільного партнерства на власний розсуд (за винятком публічних осіб, оскільки публічні особи так чи інакше зобов'язані декларувати не тільки свої доходи й майно, але й доходи та майно членів своєї сім'ї, а партнер/партнерка розглядається як член сім'ї).
2. Майно осіб, які перебувають у відносинах партнерства, НЕ ОБ'ЄДНУЄТЬСЯ: партнери продовжують володіти майном окремо — як на те, що було набуто ДО реєстрації партнерства, так і на те, що набуто одним із партнерів (однією з партнерок) під час чинності партнерства. Спільне володіння вартісними об'єктами рухомого (напр., автомобілем) і нерухомого (напр., квартирою) майна може в кожному окремому випадку спеціального обумовлюватися шляхом

- юридично значимої домовленості між партнерами/партнерками. В іншому випадку за замовченням власником/власницею стає той/та, хто здійснює придбання.
3. Друга людина в партнерстві не отримує автоматично батьківських прав щодо дітей свого партнера (своєї партнерки), наявних на час укладання партнерства, — проте в інтересах дитини може отримати опікунські права. Власне *батьківські* (не опікунські) права можуть бути надані партнеру/партнерці за окремою процедурою в конкретних випадках.
 50. Автоматичне право на носіння спільного прізвища НЕ НАДАЄТЬСЯ. (Партнер/партнерка може перейти на прізвище своєї «половини» в рамках загальної процедури зміни прізвища; або ж обидва партнери / обидві партнерки вони можуть перейти на подвійне прізвище, об'єднавши свої індивідуальні прізвища.).
 51. Відмітка про партнерство в паспорті старого зразка (паспортній книжечці) не проставляється. *(Чи повинна вноситися інформація про перебування особи в зареєстрованому партнерстві на електронний чип паспорта у формі ID-картки — підлягає дискусії.)*
 52. Реєстрація партнерства не тягне за собою автоматично права на проходження обряду церковного вінчання. Регуляція цього таїнства залишається безумовною прерогативою Церков.